Ч. 247 (11.597). Львів, середа 6. листопада 1929. [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Горішній Шлеськ і німецька меншість.

Катовиці, 28. жовтня 1929.

I.

Плебісцит і три польські повстання на Гор. Шлеську лягли в основу рішення конференції амбасадорів з 20. жовтня 1921 р. і новітня Польща отримала свій Донбас, район з високорозвиненою промисловістю й багацтвом вугля та цинку. Оначе разом з тим наложила на неї „женевська конвенція" 15-го равня 1922 р. цілу низку обовязків, як регулятора протягом 15 літ (себто до 1937 р.) специфічно-господарської і меншостевої проблем. Завдяки тому Гор. Шлеськ отримав свого роду упривілеєне місце серед інших воєвідств, отримав автономію, сойм і власне законодавство.

Ці привілеї — очевидно — не були на руку центральній варшавській владі, бо — мовляв — витворили вони „державу в державі" і, особливо з моментом приходу до влади санації та воєводи Ґражинського, почалось їхнє звужування та повільна ліквідація. Як далеко воно зайде, покищо невідомо. Мабуть останки автономії, бодай про око, будуть ще якийсь час задержані, бо не тільки німці з природи річи її обстоюють, але теж і поважний табор корфантівців (хадеків, згуртованих біля сильної індивідуальности Корфантого), не рахуючи на соціялістів. Популярний на Гор. Шлеську дневник Корфантого „Польонія", не зважаючи на сувору цензуру, яка раз-у-раз заставляє її появлятись з незадрукованими шпальтами, щоденно протестує червоним друком проти варушення автономії, подаючи черговий день, що минув від розвязання сойму (і так сьогодня прим. 259). Цей боєвий орган шлеського патріотизму і протисанації вважає дехто могутнім союзником тутешніх німців, а в уррапатріотичних кругах, в більшости не звязаних походженням зі Шлеськом, становище „Польонії" і самого Корфантого в питаннях внутрішньої політики Польщі, зокрема Шлеська, викликає цілу громовицю. До цього причиняється теж обережний підхід Корфантівців до німецької проблеми на Шлеську, з чим вони зовсім не криються, голосно критикуючи бурян імпортованого з інших дільниць Польщі націоналістичного засліплення і шовінізму.

До речі — шовінізм (думаємо очевидно проти німців) у значінні того шовінізму, що хмарою трійливих міязмів пружлає там у вас у Львові і в інших більших польських скупченнях на сході, тут дійсно невідомий і, скажім просто, незрозумілий. На шлеському ґрунті не витворився ще тип часто польського тувемця, поляка на 100 проц., а зате поголовно стрінете тут національних зовнішньо гермафродитів, які не тільки думають часто по німецьки, дарма, що вони в душі поляки, але й балакають часто переплітаючи як не слова, то речення польські й німецькі. Утраквізм у хаті, на вулиці, в бюрах, у крамницях, у вивісках, афішах, тут і там з перевагою польщини — це факт, який зразу вдаряє того, що появиться на Шлеську. Так, як знов інший факт вдаряє усякого, хто забрив на познанську виставу і при тій нагоді мусів дивуватись, що Познань наскрізь польський, що там німецьке панування не залишило майже слідів назовні.

Хитання статистики теж чимало говорить у смислі нескристалізування мешканців Шлеська за пункті національної приналежности. Плебісцит прим. виказав 44.1 проц. німців, вибори до сойму в 1922 р. — 29.2 проц., вибори комунальні в 1926 р. — 41.2 проц., вибори до сойму в 1928 р. — 37 проц., шкільні записи дітвори до т. зв. „меншостевих шкіл" нижче 16 проц., а урядова статистика окреслює відсоток німців цифрою 20.4 проц.

Точно — при тому обєктивно означити [illegible] кість німців на Гор. Шлеську — як бачимо з повищого — є дійсно дуже важко, бо це означалоб повести виразне розмежування між справжніми німцями і сферою німецьких впливів, що протягом 600-літнього періоду просякли в гущу польського населення, залишаючи часто ніщо більше, як одні ільки суто-польські призвища з важкою навіть вимовою для німця.

Ви стрінете тут людей, які ще два роки тому виявляли, не скриваючи, свою німецьку завзятість, а сьогодня вони клянуться перед вами, що вони „поляки". І навпаки — стрінете такого обивателя, що в початках, надіючись матеріяльних благ, був поляком, а сьогодни, розчарувавшись, виступає як німець. Все таки — нічого скривати — польськість Шлеська поволи кріпне і, треба підкреслити, не тільки деґерманізування бувших поляків, але й частинна асиміляція кровних німців з оглядів опортуністичних, шкурних зростає, а навіть „стан посідання" останніх корчиться значно. Боротьба поляків за душу шлеського населення йде поруч зі школою всіми можливими шляхами, не обмежуючись навіть політичним кордоном. Згадатиб хочби будову наймогутнішої щодо сили польської радіостанції в Катовицях і двобій анлиції з німецькою радіостанцією в Ґлайвіці, який тільки після довгих переговорів покінчено компромісово.

Silesianus.

Відгуки четверга.

Голоси польської преси про четвергові події.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 2. листопада 1929.

Чим ближче до рішаючого моменту у розрахунку поміж марш. Пілсудським і соймом, розрахунку, який від четверга 31 жовтня ц. р. уже розпочався, тим яскравіше зазначається поділ польської преси на два ворожі табори. В освітленні конфлікту поміж двома маршалками, який вибух на тлі появи поверх сотні старшин у соймовому будинку, ціла санаційна преса йде в двох напрямках: легковаженні мети приходу старшин до сойму та критикування поведінки марш. Дашинського. І так „*Курер Поранни*" вже самим наголовком „З голим — палим" легковажить цілу історію із старшинами які, мовляв, хотіли лише „зазначити свою любов до вожда і народу", й нападає на маршала сойму, який тим і провинився, що роздув цей ніби невинний епізод.

„Перенесення боротьби з урядом на площину конфлікту з армією не є мабуть політичною мудрістю і тому належить сумніватися, чи такі плини справді блукали в головах наших парляментарів. Радше хіба ділали вони під впливом примар страху, викликуваних систематичною демаґоґією тенденційних алярмів... Контраст поміж тим, що справді було, а що здавалося, що було, представляється ґротесково. Однак нема жадної причини до веселости, — річ представляється радше меляхолійно...

Орган військового міністерства „*Польска Збройна*" першого дня виявила своє становище лише в ваголовку до опису подій: „Бюджетова сесія відложена" — „Демаґоґічний страх п. Дашинського". Так само бебесівський „*Шведсвіт*" обмежився до обуреного оклику: „Під пресією опозиції демонстрація маршала сойму проти Війська і його Вожда!" Зате полковн. „*Газета Польска*" вживає „во всю". Вчора принесла велику статтю п. н. „Бачені речі", сьогодні п. н. „Хвора людина". Обі статті передищують опозиційним тоном усе, що досіль писалося у пресі про саму особу марш. Дашинського. І так вчора „Газ. Польска" поставила маршала сойму поруч із поетом Тувімом, який дозволив собі написати вірш „До простої людини", вірш сконфіскований за злочину підбурювання війська до бунту. Як оцей жовнір, відзюдкуваний Тувімом

„марш. Дашинський тримнув в четвер маршалківською палицею об землю. Не ми її будемо підносити".

Що значить цей останній зворот — чи заповідь, що ББ., уголошуючи вотум недовіри Дашинському не буде находитися біля отримання спадщини по ньому для себе, чи може „маршалківська палиця" має переносно означати польський парляментаризм, якого полковники не думають ратувати, — це невідомо. Однак із чергової, вищшньої, згаданої передової статті у тій самій газеті відомо вже напевне, що атаки на Дашинського є плянові, степенуються з тоні і мабуть — приймуть ще інші форми, змагаючи до якоїсь опреділеної цілі. Інакше трудно пояснити собі кількадесять рядків, в яких „доказується", що маршал сойму, це [illegible] „хвора людина, яка повинна перейти до санаторії, не старатючися виконувати обовязків, до виконування яких найочевидніше не є здібна. Хвора людина на чолі хворої установи, це стан речей, який тривати не може і до нічого доброго не може довести.

Цитуючи ці слова, „Курер Варшавскі" додає: „ось як вільно писати про маршала сойму". Однак ще більшу „сміливість" у цьому напрямку виказало виленське „Слово". Посол Мацкевич із ББ. ще раз підтвердив, що „є собою" і в своїй щирості так думу думає над причинами і наслідками візвілин старшинства у соймі:

Длячого прибули старшини? Мабуть з цього факту опозиційні ґазети будуть виводити завтра далеко йдучі внески. Ми є взагалі далекойдучі роботою і внесками. Отже тут можемо вжити вислову „на жаль". На жаль, здається старшини прибули у зовсім мирних і конституційних замірах.

Але в цю мирність і конституційність на довшу мету п. посол таки не вірить:

Хоча тимчасом ми вернули а може вертаємо до „статус кво", то проте енерґійна атака марш. Дашинського проти старшин є безумовно щасливим і корисним фактом, бо причиниться до приспішення неминучого і так бажаного для держави розрахунку... Нема в Польщі важнішого питання, як те, чи треба октроювати конституцію тепер, чи пізніше. Однак не істнує в Польщі питання, чи взагалі треба конституцію октроювати. Щодо цього всі є однозгідні, що октроювати треба.

Таке твердження є, щонайменше, грубою пересадою, бо треба лише переглянути опозиційну пресу, щоби в цю „однозгідність" сумніватися. Годі покликуватися на два чільні органи опозиції „Роботніка" і „Ґазету Варшавску", бо перший з них був вчора і нині сконфіскований, а другий — вчора і тому нині мовчить. Однак погляд [illegible] на всю цю історію можна вимірковувати хочби з такої малої (несконфіскованої) уваги соціялістичного органу на тему офіціяльного комунікату про четвергові події:

„чи і ПАТ-ові справді здається, що польський нарід є народом ідіотів і що дозволить вмовити в себе кожну дурницю, вигадану ПАТ-ом?"

Найглибше вглядає в суть справи „Курер Варшавскі", який не бавиться у пасквілі чи гимни, лише оцінює новий стан, витворений несподіваними випадками. І „Курер Варшавскі" дуже песимістичний. Ствердивши факт нового загострення відносин, пригадує важке господарське й фінансове положення Польщі та невідрадну міжнародню конюнктуру і доходить до такого висновку:

В цих умовах конфлікт поміж двома державними владами, приймаючий в додатку такі повні експресії форми, може лише незвичайно утруднити працю уряду й просто загрозити найнебезпечнішою кризою.

І автор тих уваг, б. сенатор Косковський, [illegible] на „незвичайну легкодушність деяких політичних чинників у Варшаві", які готові [illegible] і [illegible] до

людей „з почуттям відповідальности“, щоби вони зуміли здобутися на „відважні і розумні слова перевагі“.

Щож, апелювати можна, але чи не розчарується автор і чи не побачить форм конфлікту ще повнішої „експресії“? Бо на четверговій історії чейже нинішній конфлікт не скінчився!

І. К—н.

„Народнє побажання“.

Проект плебісциту проти пляну Йонґа.

Плян Йонґа, який є вислідом льокарненської політики і вважається побідою пок. Штреземана, зустрів спротив серед німецьких націоналістів. Ґуґенберґівці й гітлерівці обєдналися з метою довести до всенароднього плебісциту, передбаченого ваймарською конституцією, в справі відкинення пляну Йонґа та поставлення в стан обвинувачення (за державну зраду) визначних німецьких політиків зі Штреземаном включно.

Ґуґенберґівська преса розпочала величезну агітацію за тзв. народнім побажанням, яке на випадок успіху є вступом до плебісциту. Проурядові партії потішаються тим, що націоналістична опозиція не осягне вимаганого конституцією мінімума 10 проц., хоч для осторожности пруський уряд заборонив своїм урядовцям брати участь у „народньому побажанні“.

Акція „народнього побажання“ розвивалася досить кволо. Смерть Штреземана, головного „виновника“ німецької закордонної політики уряду, причинилася до ще більшої повільности цієї акції. В обличчі смерти замовкли всі важкі закиди на адресу Штреземана. Навіть найбільші його вороги признавали чистоту його характеру і велику любов батьківщини.

Здавалося, що після того акція „народнього побажання“ заломиться. Ще три дні німецька преса сповіщала, що акція німецьких націоналістів не осягне вимаганого мінімума. Тимчасом останні телеграми принесли несподівану відомість, що вже в дні 2. ц. м. в полудне, після переведеного підрахунку з країв, кількість записів на листу націоналістичного референдума проти пляну Йонґа осягнула 10.8 проц. загалу управнених до голосування німецьких горожан. Таким чином кількість записів майже на цілий 1 проц. перевисшила вимагане конституцією мінімум голосів, потрібне до розписання плебісциту. Після того проект плебісцитового закону ввійде на порядок нарад райхстаґу. Колиб райхстаґ його відкинув, тоді буде розписаний плебісцит. Для здійснення закону про плебісцит є вимагана половина голосів усіх управнених до голосування, себто 20,639.000

Без сумніву, дотеперішня акція „народнього побажання“ є значним успіхом німецьких націоналістів, які противляться зобовязанням на основі пляну Йонґа, які поборюють угодову політику у відношенні до держав б. антанти. Чи плебісцит теж випаде в їх користь, річ сумнівна. Та ясно, що він ще більше ускладнить вже так складне внутрішне становище Німеччини.

Партії й уряд.

Конспіративна тактика ППС. — Резолюції Гол. Ради Нар. Сторонництва.

Після четвергових подій на терені сойму зросли опозиційні настрої серед польських опозиційних партій. Пепесівські посли „віддалися під опіку партії“. Як виглядатиме оборона партією своїх послів, важко передбачити з огляду на те, що теперішній час є часом поширюваної конспіративности в тактиці. Тактика „закритих карт“, приноровлювана табором марш. Пілсудського, починає прийматися також й серед опозиційних партій. Вертає до неї також ППС.

На тему тактики ППС ходять найрізнородніші чутки й поголоски. Певне тільки те, що акція пепесівців буде широка і всебічна. В найближчих днях по всіх більших містах і робітничих скупченнях мають початися маніфестації проти істнуючого режіму й урядового курсу. Намічається теж двогодинний загальний страйк. Та треба сумніватися, чи він поведеться, бо до переведення короткого загального страйку вимагається незвичайної орґанізації. Вступом до цього буде одноденний гірничий страйк на підкладі економічнім, в якім все-таки виступають вже й політичні моменти. В неділю (3. ц. м.) відбувся у Варшаві зїзд делегатів гірничих союзів, на якому постановлено провести 6. ц. м. одноденний страйк у всіх гірничих басейнах, протестуючи тим способом проти однобічного вирішення арбітажної комісії.

У звязку з теперішнім положенням радила в неділю у Варшаві Гол. Рада Народового Сторонництва (вшехполяки). Після звітів Бартошевича й проф. Рибарського, винесено розолюції, в яких головним завданням партії виставлено:

оборону віри і становища католицької церкви проти напору, що підважує релігію на всіх ділянках;

привернення господарчо-фінансової рівноваги, захитаної етатизмом, спаралізованої надмірним фіскалізмом і кепською господаркою державних підприємств;

протиставлення політиці резиґнації з істотних прав і національно державних вартостей, забезпечених Польщі версайським трактатом (ця резолюція звернена проти польсько-німецького порозуміння), та вимогу негайної зміни відносин на східних окраїнах, витворених „політикою, згубною для основних інтересів народу і держави“;

боротьбу в обороні правного ладу та за направу державного устрою.

В останній резолюції Нар. Сторонництво бере в оборону марш. Дашинського, як представника сойму.

Всі ці резолюції безпосередньо або посередньо звернені проти уряду. Для нас найцікавішою є вимога „найскоршої й найуспішнішої зміни відносин на східних окраїнах, витворених політикою, погубною для основних інтересів народу і держави“. Посторонній читач міг би думати, що на „кресах“, себто на українсько-білоруській національній території, справді діється щось таке, що може зажурити польських націоналістів. Тут ми мусимо взяти в оборону санаційні чинники, бо їх політика на „кресах“ не тільки всеціло покривається з „програмою“ вшехполяків, але в багатьох випадках навіть іде дальше. Не даром-же М. Прушинський, керманич організацій народових, перейшов до санації.

Сталінів шурин утік із СРСР.

Б. провідник чсл. комуністів д-р Шмераль (Сталінів шурин), донедавна комісар Далекого Сходу в Москві, вернувся у Прагу із сімею. Сімю оставляє Шмераль у Празі, а сам іде в Берлін, де вестиме середньо-европейське комуністичне бюро. Як повідомляють „Лідове Новіни“, Шмераль сказав, що покинув СРСР тому, бо відносини в комун. партії стали невиносимі. Комун. партія не рахується з господарськими й політичними відносинами Европи та щораз більше сходить із розумного шляху, до чого причиняється головно Сталінова недуга.

Арештування співробітника д-ра Туки.

У Братиславі арештували бувш. поліційного урядовця Ів. Ґаспаріка під замітом шпіонажі в користь Мадярщини. Ґаспарік був у близьких взаєминах із засудженим недавно за шпіонажу д-ром Тукою та був його співробітником. Ґаспаріка взивали кілька разів до суду, та він не приходив, оправдуючись недугою. Лікарі ствердили, що Ґаспарік здоров і відповідальний за свої вчинки.

ЕДҐАР АЛЛАН ПО.

Убийство на вулиці Морґ.

(Продовження.)

Альфонцо Ґарсіо — власник похоронного бюра свідчить, що він проживає на вулиці Морґ. Родом еспанець. Один із тих, що ввійшли до будинку. Нагору не входив. Має чутливі нерви і побоявся наслідків хвилювання. Чув суперечку голосів. Грубий голос належав до француза. Не розібрав, що казано. Верескливий голос належав до англійця — певний цього. Не розуміє англійської мови, але судить з інтонації.

Альберто Монтані — цукорник. Свідчить, що він був між першими, хто ввійшов нагору. І він чув голоси. Грубий голос належав до француза. Розібрав кілька слів. Виглядало так, ніби той комусь дорікав. Не розібрав слів верескливого голосу. Говорилося хутко й нерівно. Гадає, що голос належав до руського. Потверджує загальне свідчення. Ніколи не мав нагоди говорити з росіянином.

Кільки свідків, допитані знову, засвідчили, що димарі в усіх кімнатах четвертого поверху занадто вузькі, щоб дати прохід людині. При обшуканні уживано циліндричних чистильних щіток, якими орудують сажотруси, коли трусять комини. Ними обшукано, згори аж донизу, кожну вилучину в димарях, по всьому домі. Заднього виходу, що ним би можна було спуститись, поки люди сходили нагору, немає. Тіло панни Л. так щільно було затиснене в комин, що його добули звідти тільки полученими зусиллями чотирьох чи пятьох людей.

Поль Дюма — лікар. Свідчить, що на досвідку покликано оглянути тіла. Вони в цей час лежали обоє в рядні на ліжку в тій кімнаті, де знайдено панну Л. Труп молодої панни весь був у синцях та шрамах. Той факт, що його затиснули у димар, служить достаточнім поясненням для цих явищ. Горлянка сильно помята, на ній кілька глибоких драпин під підборіддям і ряд знишін — це видимо сліди пальців. Лице страшно змінилося в кольорі, баньки викочені. Язик частково перекушений. Великий синяк знайдено в шлунковій западині — очевидно від натискання коліном. На думку Дюма панну Л'Еспане на смерть задушено — невідомою особою чи особами. Труп матери жахливо покалічений. Всі кості правої ноги й руки більш-менш пошкоджені. Ліва гомілка потовчена на дрібязок, так саме всі ребра лівої половини. Ціле тіло в синяках та шрамах. Не можна сказати, яким способом заподіяно ці каліцтва. Важкий кий або широка залізна штаба, стілець, велике, важке і тупе знаряддя моглоб мати такі наслідки в руках дуже сильної людини. Ніяка жінка не моглаб завдати таких ударів будь-яким знаряддям. Голова покійниці, коли явився свідок, начисто була відчахнута від тіла і також сильно покалічена. Горло перерізане, видно, якимсь дуже гострим інструментом — мабуть, бритвою.

Александр Етен — хірург. Його закликано оглянути тіла разом із паном Дюма. Цілком потверджує свідчення і здогади Дюма.

Нічого важливого більше не викрито, хоч допитувано ще кілька інших осіб. Такого таємничого і в усіх подробицях загадкового убийства ніколи ще не доконали в Парижі — коли це було справді вбийство. Поліція зовсім збита з пантелику — незвичайний випадок у таких справах. В кожному разі, не маємо досі жадного натяку на розгадку“.

Вечірнє видання газети повідомляло, що в дільниці Сен-Рок досі велике хвилювання, що помешкання знову пильно обшукано і знову допитувано свідків, але без жадних наслідків. Одначе в пост-скріптум зазначили, що Адольфа Лебона заарештовано і увязнено, але ніяких нових доказів проти нього, крім описаних вже фактів, не виявлено.

Дюпен робив враження, що був надзвичайно зацікавлений ходом цієї справи, так я принаймні судив з його поведінки, бо він нічого мені не пояснював. Тільки після звістки про те, що заарештовано Лебона, він запитав про мою гадку щодо вбийства.

Я міг тільки долучитися до всього Парижу, признавши справу недовідомою тайною. Я не бачив жадних засобів викрити вбийцю.

— Ми не повинні судити про засоби, — сказав Дюпен, — на підставі поволоки цього слідства. Париська поліція, така славна за свою проникливість, тільки спритна тай годі. В її діях немає іншої методи, крім методи моменту. Вона робить велику параду зі своїх заходів; але ці заходи не раз так зле відповідають даним обектам, що нагадують нам з Мольєра Журдена, коли він каже подати свій халат, щоб краще слухати музику. Результати, досягнені цими заходами, бувають не раз надиво щасливі, але походять здебільшого з простої дбайливости та активности. Коли ці властивості непотрібні, її пляни йдуть на нівець. Відок, був на приклад добрий відгадчик і вперта людина. Але, не маючи вихованої думки, його зводила сама інтенсивність його розшуків. Він ослабляв свій зір тим, що тримав свій обект заблизько. Він, може, здужав роздивитися одну чи дві точки надзвичайно ясно, але, роблячи це, він неминучо губив погляд на всю річ у цілому. Отже, це є те саме, що бути занадто глибоким. Правди не завжди треба шукати в самім джерелі. Саме, що торкається найважнішого знання, я гадаю, що вона завжди пробуває на поверхні. Вона лежить не в глибинах, де ми її шукаємо, а на вершинах гір, де її тільки й можливо знайти. Спосіб і джерело цього роду помилок мають собі добрий приклад у спогляданні небесних тіл. Роздивляти зірку побіжними поглядами — глядіти на неї скісним зором, повернувши до неї зовнішні частини сітківки (чутливіші на слабі світляні враження, аніж внутрішні), це значить мати кращу оцінку її світла — світла, що вкривається мрякою як раз у тій мірі, скільки ми обертаємо зір просто на неї. Дійсно, що в другому разі більша кількість променів падає в око, але в першому маємо тоншу спроможність сприймання. Надмірною глибиною ми ускладняємо і ослаблюємо думку; можна й саму Венеру згасити в небі занадто упірним, занадто сконцентрованим, занадто простим позглядом.

(Продовження буде.)

На громадські теми.

Вага свого учительства.

Наше інтелігентне громадянство щойно в повоєнній добі приходить до переконання, що лише в школі наша будучність. Та ще й досі панує у нього хибний погляд, що мовляв, вистарчає, якщо школа є з викладовою українською мовою.

Як учитель з 35 літною учит. практикою скажу коротко: школа — це учитель! Який учитель, така школа, а яка школа такий народ!

І якщо в оставших кількох сотнях державних школах з українською мовою навчання нема українського учителя — то це не українські школи. Бо чи не корисніші в такім випадку є для нас школи з польською викладовою мовою, а з українським учительством.

Цю правду знає цілий світ. І нема народу, який повірював би свій найдорощий скарб, свої діти вихованню людей, що не належать до нього. Тільки ми, українці, цеї правди добре не знаємо. А хоч і знаємо, то всеж робимо інакше, — поповнюючи таким чином великий національний промах.

Пригляньмося, як стоїть справа з народнім українським учительством у Польщі. Точної його статистики, на жаль, не маємо, бо її з відомих причин не публікують. Знаємо лишень, що число всього українського учительства в Польщі сягає поверх 3.000, а з цього приблизно 1.000 осіб остає останніми літами на посадах поза українською національною територією, в корінній Польщі. Не маємо точних даних, кілько народнього учительства втратили ми за останніх десять літ. Але знаємо певно, що втрата ця велика. Мені, наприклад, відомо що тільки з одного львівського повіту убуло 35 осіб а прибуло тільки 3 особи. Очевидно, що на місце цих 31 прийшли учителі поляки. Виходить, що 2000 душ українського народнього учительства вистарчає, щоби дати виховання молоді й обслужити культурно-освітні потреби українського населення Галичини, Волині, Холмщини, Полісся й Підляша з числом около 7 міліонів населення. Здавалось би, що ми не маємо кваліфікованого учительства для обняття учительських посад у школах між українським населенням. Одначе факти кажуть, що інше. Кандидаткам, що покінчили семинар У. П. Т. або С. С. Василіянок, відмовляється взагалі посад. Навіть тим, що укінчили польські державні семинарі, не легко приходиться добути посаду, бо на їх свідоцтвах видніє греко-католицька віра. Та гірке життя учительства, що має „щастя" працювати між українським населенням; воно розміщене у найнеприступніших закутинах; воно ніколи непевне свойого завтра; воно у постійній тривозі за те, щоб його не перенесли на основі § 58, або не звільнили на основі § 69 без подання причини. Біля нього увихаються днем і нічю всякі хоронителі, стежать кожний крок, підслухують і т. д. і т. д.

А чи уявляємо ми собі психічний стан учителя (ки) українця, що примушений до української 7-лішої дитини говорити чужою мовою? Учитель (ка), терпить інспекторські й неінспекторські нагінки, а то й наруги ради хліба.

Отже треба великої посвяти, щоби серед таких обставин побороти усі перешкоди у несенні культурно-освітної праці для свого народу. Таких робітників між українським учительством багато, але вони незнані і не признані ніким сірі робітники.

А учительство на заточенні? Як сказано вище, його начисляємо поверх тисячку. Кількадесять осіб споміж нього це ті, які перенесені туди ще за часів Ґрабського. Інші були змушені задля хліба приняти там посади, бо на своїй землі для них місця не було. Якже воно там почувається? — Як звичайно на чужині. Тужать за рідним краєм, за рідною мовою, за всіми рідними. Проміняли б тамошній „спокій" і за невигоди та прикрости в рідному краєві.

Всі вони вичікують повороту в рідні сторони, надіючись на допомогу для повороту українського громадянства, а в першу чергу на допомогу від своєї станової організації тобто „Взаїмної Помочі Українського Учительства". Вона робила досі у цій справі, як і в інших, що торкаються службових учительських справ, усі можливі заходи. Від чотирьох літ предкладала вона в цій справі меморіяли міністерствам: освіти, внутрішніх і заграничних справ та Кураторії львівської шкільної округи.

Якийже вислід цих заходів? І міністри і куратори признавали слушність виводам меморіялів, оправдуючись, що вони за вчинки передтравневих міністрів не відповідають (слова б. міністра Добруцького), обіцювали кривду направити та радили вносити подання.

Учительство це й робить. Але коли такі подання до львівської Кураторії напливають, то лежать там літами без відповіди або їх звертають з неґативним вислідом. За час чотирьох останніх літ удалось видобути зі заточення всього навсього чотиром учителям. А з того виходить, що відповіди й обіцянки відповідальних чинників не були щирі, бо не відповідали пізнішим вчинкам.

Якже реаґує на це все українське громадянство? Воно ставиться до цеї справи, як видно, пасивно. Громадянству байдуже: хто його діти виховує. А по численних селах від учителя вимагають лише того, щоби він не виказував на кару за непосилання дітей до школи. На вічах порушається в ряди-годи цю справу, навіть ухвалюється резолюції, але урядові їх не посилається. Не маючи достаточної підтримки зорганізованих кол нашого народу, Українська Парляментарна Репрезентація є безсильна. Вона обмежується тільки до реєстрування фактів покривдження нашого учительства чи то в промовах у соймі чи в інтерпеляціях, на які звичайно ніхто і не відповідає, а якщо й відповідає, то вимиваючо, або так, що ця відповідь не все покривається з дійсністю.

І все остає по старому: байдуже нам, хто наші діти виховує і навчає, байдужі нам нагінки на цих незобитків нашого учительства, що ще працюють для нашої дітвори, байдужа доля тих, що на заточенні. Ми далі своїм коштом образуємо і фахово підготовляємо учительство, щоби воно працювало для других. Чи можемо собі на це дозволити і на далі.

С. І.

З життя православної церкви.

Нова влада богословського інтернату. — Перша серія процесів за колишні унійські церкви.— Жабчинська делеґація.

На пропозицію митр. Діонісія, неодмінного декана православного богословського факультету, міністерство віроісповідань й освіти призначило ректором інтернату для студентів богословія архимандрита Саву Совітова, який перед двома роками був інспектором тогож інтернату. На становище виховника інтернату призначено професора богословського факультету Зайцева.

В білостоцькому окружному суді перед кількома днями розпочався процес за зворот римо-католицькій дух. владі колишніх католицьких церков. А саме в дні 28. жовтня білостоцький окр. суд розглядав позов виленської римо-кат. митрополії і гродненської кат. духовної консисторії про признання права власности на 35 церков з приналежнім майном на території гродненської православної дієцезії.

Є це перша серія широко закроєних процесів, головним чином за колишні унійські церкви. Суд відложив справу, даючи римо-кат. курії 3-місячний речинець для уснування своїх вимог.

Дня 31. жовтня явилася у Варшаві делеґація від села Жабче на Волині в особах Т. Зубатюка й С. Сохара з метою заступитися перед урядом і правосл. митрополією за о. В. Сагайдаковського, який разом із жабчинським населенням оборонив православну церкву перед посяганнями горстки визнавців „католицтва східнього обряду".

СВЯТА 1. ЛИСТОПАДА.

ВІДЕНЬ.

В 11-і роковини 1-го листопада 1918 р. відбулося, як щороку, в дні 1. листопада ц. р. памяткове свято у Відні. На свято, що його уладжено десятий з черги раз, складалися: торжественна Служба Божа в церкві св. Варвари, по скінченні якої була панахида за полеглих. Після того учасники пішли на святочну академію, яка відбулася в салі Кунстшпіле в І. окрузі. На академії виголосив привітну промову б. полк. УГА Антін Варивода, від старшини промовляв сотн. д-р Г. Кох, від молоді студ. Я. Іванусів. Велике враження зробила декорація пропамятним хрестом б. членів УГА. Позатим були ще вдатні виступи мужеського й мішаного хору та

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

Українські переселенці в Новому Світі.

(Продовження.)

Професії наших еміґрантів. — Одна сценка. — Злуч. Держави і Канада.

Заняття нашої еміґрації ріжнородне. Цеж не-фахові люди. Кожний брався до того, що попало в руки. В Злучених Державах найбільша часть це фабричні робітники. Робітництво працює по копальнях вугілля, заліза та по фабриках авт, заліза, бляхи, рур, скла, сукна, полотна, трикотажів, обуви, ґумових виробів, мебелі, радій, оптичних приладів, фільм і ін. Є й торговці, що ведуть щонайбільша торговлю мішаних товарів, або мясних виробів, але є й торговці ґалянтерійних товарів, авт, бензини, ліків (дроґерії), є українські ресторани, пересилкові бюра, торговлі реальностей, похоронні заведення і т. п. В самому Ню Йорку начислюють українських купців на тисячу. Багато є української прислуги по ресторанах, від помийника до кельнера, нарядчика й кухаря включно. Дехто займається ремеслом: фотографією, друкарством, кравецтвом, фризієрством, направляють машинами обуву. А є й т. зв. „легоньні", що займаються „ґемблерством" (ріжною грою, що дає можність без праці виграти).

З одним таким „ґемблером" я познайомився випадково десь у перших місяцях мойого побуту в Ню Йорку. Одного осінього вечора я вертав десь по 11. годині вночі домів з одного зібрання. Струджений умово я проходжувався на самоті на одному роздоріжжі коло дивної протестантської церкви, основаної голяндцями, в якій підчас найвищого релігійного піднесения танцюють релігійний танок. Поури мене надійшов заточуючись якийсь панок з [illegible], промимрив сам до себе:

— Агі, не можу трапити до дому.

Я зрадів, почувши українську мову та питаю його:

— А деж ваш дім?

—На девятій вулиці.

— Я вас проведу.

— Добре.

—А котре число вашого дому?

Принагідний товариш пристав і думав, а по хвилині каже:

— Здається 28.

Ідемо. Може пізнаємо мешкання. Наближаємося до 28. числа на девятій вулиці, але и здалека бачу, що там автомобільний ґараж. Кажу це свойому товаришеві.

— Може то 30. число, каже він.

Там було дійсно його мешкання. По дорозі я „моралізував" свойого товариша, щоби не марнував грошей. Краще щадити й пересилати жінці, дітям. Немов спамятався і каже:

— Бачите, чоловік часом свиня.

На прощання виняв цілу жменю грошей і просив, щоб я взяв за труд, скільки хочу. Коли я відмовився, він запрошував піти з ним випити, повечеряти. Колиж я сказав, що не пю, що я вже по вечері та заохочував його, щоби пішов спати, бо завтра рано до праці, — він витягаючи наперед мене ніжні, чисті руки каже:

— Я нічого не роблю. Дивіться на мої руки.

— А з чогож живете?

— Я „ґемблер". У мене сотка — от так „фіть-фіть", і показав рукою з вітром.

Коли брати на увагу фабричне робітництво, то можна в нього завважити двояке лице: в одного фабрика так дорога річ, як земля для нашого селянина, чи тамошнього фармера. Такі робітники поселюються коло фабрики, коли мають можність набувати коло неї постійні садиби. Другі — це ті, яких у своїх „Листах" Липинський називає „кочовиками". Вони переходять з місця на місце, з фабрики на фабрику і є легким, шумовим елементом, що надається на іграшку в руках тих, яких фахом є розбивати народні організації.

Що в деяких містах українська еміґрація помішана, це слідно вже зі зверхних познак. Так н. пр. стрічається „український ресторан", ресторан „Полтава", „руско-польский" ресторан і т. д. А в Ню Йорку я бачив робітню дентиста, на якої одній половині вікна є напис: „українскі дентиста", а на другій половині „польскі дентиста". Це очевидно, галицький жидок.

Такі самі заняття, як у Злучених Державах мають також українці у великих канадійських містах. На заході Канади та в деяких стейтах Злучених Держав (Ню Йорк, Лонґ Айленд, Конектікот, Месечусетс, в далеків Норт Дакоті і ще декуди по менше) займаються рільництвом, управляючи фарми рільничі, садівничі, домашнього птацтва то-що.

В Канаді більше привязання до землі, як у Злучених Державах, де молодь покидає працю в полі та йде в місто до фабрики. У фабриці заробіток певніший, правильніший, вільного часу більше й життя рухливіше. А молоді треба руху.

Тільки мимоходом згадаю, як про явище немасове, що є українці, які мають власні золотодайні поля (на півночі в Канаді), що плекають бавовну, ведуть виміну торговлю з індіянами, чи обертають міліоновими власними капіталами.

Жіноцтво молодше в Злучених Державах працює враз з батьками, або окремо по фабриках. А старше працює на ніч при порядкуванні льокалів ріжних урядів. Українські дівчата, що покінчили школи, працюють по ріжних фабричних, банкових, адвокатських і ін. бюрах як стенотипістки, урядниччки, або як доглядачки хорих по шпиталях і санаторіях. Таких, щоб сиділи дома „на доні" і вишивали „кинаа" нема. Це не американська мода.

(Продовження буде.)

живі образи: „Сповідь Наливайка" — декламація студ. І. Кирстюка і „Сон вязня" — мельодеклямація студ. К. Яблоновської. Фортепяновий супровід був у руках п-и Дарії Гординської, дириґентом хорів був п. Павло Маценко. Ціле свято, що його влаштовано заходом окремого комітету у складі полк. А. Вариводи, майора Юрія Волощука і майора Еміліяна Клюна, пройшло дуже гарно і стягнуло велику масу української еміграції. Вечером відбулися товариські сходини в ресторані Тішлера, де присутні ділилися своїми враженнями й переживаннями зперед 11-ти літ.

Ф.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Цього року, як і попередніх літ, Перемишль святкував листопадові роковини дуже врочисто: Дня 31. X перед веч. у катедральній церкві відбулася панахида, після якої в салі „Народнього Дому" почалася вечірка з хоровими продукціями. Публика, яка виповнила салю по береги, з великим заінтересуванням вислухала спомини учасників подій з першого листопада 1918 р. в Перемишлі та промову д-ра Ол. Бабія і реферат п. Навроцького про державний устрій ЗУНР. Вечірка закінчилась відспіванням національного гимну. Дня 1. XI. відбулося в церкві богослуження за тих, що впали в боротьбі, після чого українці міста Перемишля відвідували стрілецькі могили на цвинтарі.

БЕРЕЖАНИ.

В четвер 31. жовтня ц. р. бережанське громадянство святкувало врочисто листопадові роковини. Святочні сходини відкрив адв. д-р Володимир Бемко, що опісля виголосив дуже змістову, глибоко продуману промову, вказавши м. ін. і на причини, що зложилися на наш нинішній сумний біланс. Деклямація та відчитання фрагменту з життя УГА доповнили вечір. У дні 1. листопада відбулася в пар. церкві друга урочистість: богослуження, панахида та відслонення пропамятної таблиці в честь поляглих, справленої заходами й коштами бережанської філії Т-ва Охорони Воєнних Могил. По середині церкви була висока могила, вбрана роскішною зеленю. Богослуження відправив о. кан. Евзевій Бачинський, що відслонивши памяткову таблицю та перебравши її на власність церкви, парохії і всього українського громадянства, звернувся з горячим словом до своїх парохіян, а передовсім до молоді, закликаючи всіх плекати культ поляглих. Проповідь ця зробила на всіх велике враження та витиснула неодну сльозу. Торжество закінчено гимном-молитвою „Боже великий, єдиний". Видїлові філії Т-ва Охорони Воєнних Могил належиться щире признання за влаштування цього гарного свята.

СОЛОТВИНА.

Першолистопадові поминки відсвятковано в Солотвині поминальним богослуженням і панахидою при участи, побіч місцевого пароха о. Грицея, дооколичних священиків Кречковського, Кейвана, Корсана і Бачинського та великої скількости народу. Після богослуження о. Грицей виголосив біля устроєної в церкві могили прегарну патріотичну проповідь. Свято відбулося торжественно при звуках місцевої орхестри. На жаль, місцеві і дооколичної інтеліґенції було дуже мало. Яке оправдання знайдуть неприсутні?

Очевидець.

На організаційному фронті.

ЖУРАВЕНЩИНА.

Заходом Повітового Комітету УНДО в Журавні відбулася дня 15. жовтня ц. р. в Журавні чисельно обіслана довірочна нарада громадських радних журавенської округи, присвячена головно громадським справам, на яку прибули посол В. Целевич і сенатор д-р К. Троян. Нараду відкрив адвокат д-р Павло Лисяк. До президії вибрано о. Юрія Боднара, о. І. Тимкова і Гр. Мисака. Секретарював інж. Мосора зі Стрия. Посол В. Целевич подав присутнім у змістовому й річевому рефераті точні вказівки, як нам під цю пору слід використати громадське самоврядування для добра українського народу. Опісля сенатор д-р К. Троян виголосив реферат про головні чинники громадсько-національної праці серед наших низів. Принагідно присутній на нараді делеґат Гол. Т-ва „Просвіта" у Львові, п. І. Петрик, вказав на вагу „Просвіти" і її ролю в житті українського села. Делеґат „Дністра" В. Васильків, який того дня відбув нараду агентів Журавенщини, взивав до поширення акції для приєднання віднаших членів і обезпечування 1/3 вартости в „Дністрі". Нарада пройшла з великим успіхом і залишила серед присутніх дуже гарне враження. Тепер Повітова Організація УНДО приступає до підготовчої бюджетової кампанії по селах. Спокійні й серйозні наради намагалася помішати жмінка місцевих москвофільських підосенків, що під вікнами салі проспівала якусь російську пісню. Це пікуванці двох місцевих москвофільських стовпів, а головно місцевого „батюшки", який при дивній байдужности наших вищих церковних кругів останніми часами проявляє широку акцію і навіть дозволяє собі нас провокувати.

На східні теми.

Китай.

Міркування на марґінесі нової громадянської війни.

Треба постійно мати на увазі величину території та кількість населення Китаю, як рівнож довгий період внутрішньої сплячки того кольосу, щоби зрозуміти, що потрібно багато часу й праці для перетворення тієї країни в модерну державу. А проте істнує вже чимало познак кристалізування Нового Китаю, який увійде внедовзі як поважний чинник на міжнародню арену.

Тяжко сказати, як довго ще буде трівати в Китаю революційна доба, — певний відлам китайського громадянства ще живе замерклою минувшиною, величезну ролю відіграють там особисті амбіції, но й, очевидно, істнують великі, непримирні, ріжниці поглядів; та найгірше, що Китай є тереном чужинецьких політичних інтриґ, які мають одну ціль: перешкодити в кристалізації й усамостійненню Китаю. Провідникові сучасного Китаю, голові націоналістичної течії Гоміндану, ґенералові Чанґ-Кай Шекові, постійно протиставляються окремі ґенерали з комуністичного відламу тієж партії, які при допомозі Рад. Союзу роблять постійні повстання. Головною особою поміж ґенералами, що мають тісний звязок з лівим відламом Гоміндану, є ґен. Фенґ, який оце недавно знова виступив збройно проти нанкінського уряду та поважно загрозив йому.

Чи ґен. Фенґ знова погодиться з нанкінським урядом, чи він буде в боротьбі переможений, все одно можна напевне твердити, що ідея націоналістів переможе. Зрештою, перед китайсько-радянським конфліктом (вірніше манджурсько-радянським, бо діло йде про східньо-китайську залізницю) і перед останнім виступом ґен. Фенґа, (цей виступ безумовно був наслідком більшовицької акції), справа консолідації Китаю наче би вже доходила до кінця. Був то час, коли після довгої перерви Китай дожив до одного спільного уряду. Тепер ця „єдність" знова загрожена.

Колиж прийде до консолідації і пацифікації Китаю, то не треба буде довго чекати, щоби побачити наслідки впливу Китаю в житті навіть нашого континенту.

Пригадаймо, що перебудова Японії трівала мало що більше як пів століття та реформи, які там розпочалися в половині XIX. віку, зробили з неї великодержаву вже в перших роках XX. віку. Наслідки відродження Китаю будуть безперечно ще більші й швидші. Цей край має великі природні богацтва та незвичайно роботяще, здібне, відпорне й маловимагаюче населення. Якщо китайцям пощастить розвинути власну промисловість й інтенсифікувати рільничу продукцію, то не тільки европейська та американська промисловість стратить великі ринки збуту, але вони матимуть в будуччині конкурента дуже небезпечного. З моментом фактичного приступлення Китаю до міжнародного концерну великодержав, що наступить безперечно внедовзі — Америка, Англія, Японія й СРСР отримають небезпечного суперника в Азії та на Пацифіку.

„Китайська небезпека" для сучасних володарів світу, про яку так давно вже згадувалося на сторінках світової преси, нам спец. цікава, зогляду на наше сусідство й відносини з Росією. Змінить вона безперечно напрямок, не тільки міжнародньої (зовнішньої), але й внутрішньої політики Росії, без огляду на те, хто там стоятиме при державній кермі. Всім фронтом буде змушена Росія звернутися проти Азії, де буде загрожений не тільки її доступ до Спокійного Океану, але навіть стан її нинішнього територіяльного посідання. Росія не може зректися теренів своєї східньої експанзії, де має джерела матеріяльних богацтв та терен для еміграції приросту свого населення. Отож справи Далекого Сходу мусять нам бути цікаві й близькі. Вісь міжнародньої політики щораз виразніше пересувається на Пацифік. Російська експанзія на заході мусить припинитися з хвилиною актуалізації на сході. В цьому криються поважні атути для нас.

Це не є ефимерні фантазії. Мусимо памятати, що скінчився тільки перший акт перебудови нашого світу. Те, що другий акт має невдовзі послідувати, всі добре відчувають. Усі дані кажуть, що Китай гратиме в цій другій дії головну ролю.

Л. Л.

Відгуки дня.

День домашніх звірят.

„Ситий голодного не знає" — каже народня приповідка. Дуже часто вона в нас знаходить потвердження, але й дуже часто факти перечать їй.

От, наприклад, возьмім наш Львів. Добре йому від якогось часу поводиться, має що їсти і пити, веселиться на всю губу, а все таки розуміє чужу біду і радо спішить з поміччю.

Довго оглядався він кому би то помогти — не було довкола нікого гідного пожалування. Все вдоволене, аж дивно і наїджене аж смалець по бороді капає.

Але таки, як почав Львів шукати, то найшов.

Бідні домашні звірята: коні, осли, пси, коти — ось ті бідолахи, що потребують помочі.

Завязалося спеціяльне товариство, яке поставило собі за ціль нести їм поміч, потіху і розвагу. На жаль, це товариство не має покищо стільки фондів, щоби придбати для своїх „пупілів" конечні установи, як шпиталі, клюби, читальні, театри, а там і кладовища та крематорії.

Всеж таки дещо в тому напрямі вже зроблено.

Великим кроком наперед був недільний похід домашніх звірят. Зорганізували його добрі люди, правда, великим накладом гроша, але що це значить супроти наслідків пропаганди і сучасного добробуту.

Паради у Львові вже трохи переїлися. Люди не дуже цікаві на похід людей, на промовиналюдей і на лопіт прапорів. Але на похід звірят злетілась така товпа народу, що годі було вулицею перейти.

Врешті почався похід. Пси всілякої шерсти і породи, коти ріжних темпераментів і привичок,— все те на линовках, з кокардами та китицями, вимите, напудроване і зачесане.

Коні і корови не брали участи свиней не допустили чомусь, а осли, кажуть, що були, але я так побіжно оглядав похід, що їх не запримітив.

Признаюся, що я був трохи розчарований. Мені здавалося, що в такому поході возьмуть участь найбідніші з домашніх звірят. Отже в першій мірі фякерські шкапи, селянські корови, поперебивані пси, вугроваті свині, паршиві котики. Думаю, що тоді пропаґанда віднеслаб далеко більший успіх.

Але й так успіх був величезний.

Чув я, як у трамваї говорили два кондуктори.

— Я мав і свого пса нині вивести, але бідний перестудився.

— А мій любчик має знов завороти голови. Боюся, щоби це не була ґрипа...

Чи кондуктори потім порозплакувалися — не знаю, бо мусів висісти з воза.

В іншім місці бачив я, як якась бідно вбрана жінка з замурзаною дитиною на руках довго дивилася на похід. Спершу поплакувала з радости, а потім сплюнула. (Це друге з захоплення!)

А пси та коти йшли і йшли... Поважно, статочно свідомі великої події.

Адже тепер, коли в них є організація, інакше буде виглядати їхнє життя.

Різник скаже:

— Будь ласка, пані свине, на хвильку до різні!

„Псар":

— Пане кундель, прошу вас, зверніть голову на ліво, бо мені зле вдарити.

А возій:

— Шановний коню, чи не схотілиб ви побігти до залізниці.

Хто знає, може загалом і цього не вільно буде казати?!

Вбє хтось маму, сестру чи батька — дістане кару або й ні. Залежно від того, що думав як бив, чим бив і коли бив. Але як ударить „домашнє звіря", то вже йому кари не минути. Товариство подбає за покарання!

З цього найбільше радіє десь „Народня Справа". Скільки то коров скошувала передчасно коса смерти через недобре обходження з ними. Від нині цього не буде. А як ще „Товариство Охорони Звірят" почне стосувати відмолоджуючу методу Штайнаха, то випадки смерти ще зменшаться.

Була в нас досі ще одна приповідка: „Зійшов на пси!" Означало це щось злого. Тепер уже так не буде. Зійшов на пси — значить добре йому поводиться і має забезпечення на старість.

— Нема то, як бути „домашним звірям! — подумає собі неодин бідолаха.

Щастя, що в нас нема бідаків...

Галактіон Чіпка.

Перед засіданням сойму.

Конвент сеніорів.

У понеділок рано зібрався конвент сеніорів, заступлений представниками всіх сойм. клюбів, за виїмкою клюбу ББ., який не одержав запрошення. Сталося це тому, що ББ. вже передше заявив, що зголошуючи заяву недовіря для маршала сойму не братиме участи у нарадах під проводом марш. Дашинського. На засіданні голов клюбів марш. Дашинський зясував події від 31. жовтня до понеділка 4. листопада. Перебігу конвенту не оголосили з огляду на довірочність нарад. Після вислухання звіту Д-ого, на внесення представника клюбу „Визволення" ухвалили резолюцію: Зібрані представники клюбів солідаризуються вповні з маршалом сойму, з його зарядженнями та заявами.

Лист президента до марш. Дашинського.

Велике враження в соймі зробив лист президента держави до маршала сойму. Він звучить: Пане Маршале Сойму! Тому, що я пригадав собі, що в розмові, яку я мав з п. маршалом нині в год. 12, не дав я форм. відповіди на Ваш лист, доручений мені тогож дня в год. 11, тому тепер повідомляю п. маршалка: заяву Вашу в згад. листі, що Ви „на конференцію не прийдете, колиб у ній мав узяти участь марш. Пілсудський", мушу вважати відмовою з Вашого боку охоти вияснити події з 31. жовтня ц. р., так, як я це Вам у листі з 31. жовтня ц. р. пропонував. Ігн. Мосціцький.

Відповідь марш. Дашинського.

Марш. Дашинський вислав на повищий лист відповідь, у якій каже: Пане Президенте! Щоби поінформувати П. Президента про перебіг демонстрації якоїсь скількости офіцерів д. в. у соймі 31. жовтня ц. р., прийшов я на просьбу П. Президента 3. листопада в год. 12. впол. до Замку та старався сповнити це моє завдання в 2-год. розмові, я приобіцяв предложити П. Президентові протокол переслухання марш. сторожі. Пересилаю його нині. Вирівняти перед П. Президентом суперечности моїх поглядів із поглядами марш. Пілсудського перешкодив п. марш. Пілсудський в уряд. комунікаті ПАТ-а з 3. листопада ц. р. Тоді я написав листа до П. Президента. Після того листа просив мене П. Президент прийти до Замку. В Замку говорив я, що країна жадає за всяку ціну вн. спокою та ладу, головно зогляду невисловлено тяжкого госп. положення. Зогляду на відомі політ. відносини просив я П. Президента розвязати сойм або відкликати уряд. На зазив П. Президента я прийшов, одначе з п. марш. Пілсудським поза соймом не буду розмовляти. Маршал Сойму Польської Річпосполитої І. Дашинський.

Послів візвали телеграфічно.

Після конвенту сеніорів на зарядження маршала сойму сойм. канцелярія стала висилати телегр. запрошення для послів на засідання, визначене на вівторок 5. листопада в год. 12. впол.

Зарядження безпеки.

Як зачувати на засіданні голов клюбів устійнили м. і. справу безпеки на засіданні сойму. Видали всього 25 білетів на галерії для публики, розділом білетів заряджує марш. Дашинський особисто. Заряджено, щоби міністри і посли входили окр. входами. Посли обовязані марш. сторожі показувати пос. легітимації. Другий вхід призначили для журналістів і мін. урядовців. Крім тих осіб ніхто інший не буде в соймі підчас засідання 5. листопада. Почтовий уряд сойму підчас цілого засідання буде замкнений. Марш. Дашинський в понеділок впол. відбув відправу марш. сторожі та звернув їй увагу, що мусить пильнувати порядку і держатися своїх правил.

12. листопада засідання сенату.

Засідання сенату, що було визначене на 6. ц. м., марш. сенату відкликав і визначив новий речинець на найближчий вівторок, 12. листопада.

„Нові вибори принесуть такийсам сойм".

На недільній конференції просив марш. Дашинський президента держави розвязати сойм. На це през. Мосціцький відповів, що нові вибори принесуть такий самий сойм. Толі марш. Д. предложив покликати новий уряд. Президент відповів, що кожний уряд слухатиме марш. Пілсудського. „Коли так, то прошу п. президента — сказав марш. Дашинський — покликати до життя уряд п. президента". На це марш. Дашинський не дістав відповіди.

Рада міністрів і конст. комісія.

На пятниці 8. ц. м. скликано засідання ради міністрів. На четвер, 7. ц. м., визначено засідання конституційної комісії і сойму. На ден. порядку внесення пос. Славека й ін. у справі зміни деяких постанов конст. закону та подібне внесення ППС, Визволення і Стр. Хл.

Помер Бодуен де Куртне.

Дня 4. листопада помер у Варшаві проф. Бодуен де Куртне, відомий учений із ділянки порівнюючої фільольогії та мовознавства. Родився 1845 р. в Радзиміні біля Варшави. Викладав на університетах у Казані, Дорпаті, Петербурзі та Варшаві. Видав богато творів із ділянки мовознавства в польській, російській, чеській, словінській, французькій та німецькій мовах. У 1923 р. нац. меншини в 2-гім соймі висунули Б. де Куртне як кандидата на становище президента держави.

Курціюс канцлером Німеччини.

У берлінських політ. колах зачувати, що в найбл. тижні Курціюс буде іменований канцлером Німеччини.

Замах на постерунок поліції.

„Хвиля" повідомляє: У ночі з пятниці на суботу в с. Підгородище, пов. Бібрка, виконано бомбовий замах. Кількох людей веч. підійшло під постерунок поліції, а один із них вкинув крізь вікно бомбу, або якийсь вибуховий матеріял із сталевими складниками. Вибух вирвав вікно з futриною і віконницею, ушкодив тел. апарат і канц. уладження. Поліція арештувала двох людей, як підозрілих. Жертв у людях не було.

НОВИНКИ

Ростислав Лащенко, професор українського університету в Празі, помер у празькій клініці проф. Пельнаржа, дня 30. жовтня ц. р. в 2. год. пополудні. — В. Й. П.!

— **Друкарська помилка.** В останнім числі „Діла" у статті п. з.: „В обличчі нинішньої збіжевої скрути" вкралася друкарська помилка, а саме, замість: „Центросоюз до нині не міг у ніодного українця купити хмелю, хоч потрібує його немало" повинно бути не „хмелю", а „насіння пашних буряків".

— **Вбивства на селі.** У селі Перекальци (коло Товстого), скалатського повіту, вбили в половині жовтня парібки римо-католики, члени „Стшельца", діяльного члена читальні „Просвіти" парібка Н. Шквиру, сина Панаса. Перекалець — це невеличке сільце, а фактично присілок Товстого, так, що воно живе спільним життям з Товстим. Вбивства на товстецькому терені — не новина. Перед двома літами парібки, римо-католики, побили були в страшний спосіб тамошнього молодого, ідейного ремісника Тучапського, що був діяльним членом виділу чит. „Просвіти", а який наслідком побоїв утратив цілковито здатність до праці і став калікою на ціле життя. В липні цього року парібки тієї самої категорії побили смертельно молодого парібка-українця. Словом гуляють і нападають на безборонних. „Стшелец" розпоряджає, як бачимо, добрим контингентом активістів.

— **Вечір пісні д-ра В. Тисяка.** В четвер, дня 7. листопада в год. 8. веч. відбудеться в салі „Української Бесіди" (Народний Дім, вул. Рутовського) вечір пісні відомого нашій громаді з концертової естради, молодого і надійного співака д-ра Василя Тисяка. Д-р Тисяк, що розпоряджає гарним ліричним тенором, що співав у минулому році на сцені львівської міської опери партію Фавста, виїздже для завершення своїх співацьких студій до Медіоляну. Перед виїздом дає на прощання вечір пісні. Вступ на вечір 3 зол. від особи. Треба надіятися, що львівська громада візьме численну участь у цьому вечері та піддтримає цим молодого співака в його мистецьких аспіраціях.

— **Оригінальна манїфестація у Львові.** В неділю, дня 3. XI. ц. р. населення міста Львова мало можливість бачити цікаву манїфестацію домашніх звірят. Цю манїфестацію улаштувало „Т-во Опіки над звірятами" а мета тої манїфестації була збільшити прихильність населення для домашних звірят, збудити в серцях людей співчуття для них та спопуляризувати ідеї та товариства опіки над звірятами. Вулицями повагжно машерували коні, перед якими несено таблиці з написами: „Не бийте нас!" „Держіть нас у чистих стайнях!" „Не накладайте на вози завеликого тягару!" Дальше проваджено псів найріжнороднійших рас, а перед ними написи: „Не дозволяйте нам голодувати!" „Не держіть нас вічно на прив'язі, бо і ми любимо свободу!" і т. д. Ці собачі демонстранти нарушували своїм гавканням повагу і спокій манїфестації та викликали веселий гумор та сміх серед публики, що численно зібралась на вулицях, щоби оглянути цю оригінальну манїфестацію звірят. Декілька жінок несло на руках своїх улюблених котів, яким очевидно добре поводиться на світі, бо заховувались так спокійно, мов би й не думали протестувати проти своєї долі в цій манїфестації. Але загально манїфестація робила корисне враження на очевидців і публика поставилась до того занщи дуже сердечно і прихильно.

— **Пресова конференція у коменданта львівської поліції.** Дня 3. XI. ц. р. у будинку команди поліції у Львові, при вул. Казимирівській, відбулася конференція представників польської львівської преси, в якій взяв участь новий комендант поліції Трояновський й уступаючий комендант Респондек. Новоіменований комендант у своїй промові заявив, що буде завжди йти на руку представникам преси й удержуватиме з пресою сталий контакт. Дальше обмірковано справу цього контакту поліції з польською пресою, після чого учасники конференції прощали уступаючого коменданта Респондека. До речі треба зазначити, що представники української преси не брали участи в цій конференції.

— **І вони переносяться до Львова.** Краківський „Час" повідомляє, що „Червоноруська організація Згода" перемінена на польсько-руське товариство „Згода" і що це товариство переносить свою централю з Кракова до Львова. Загальні збори того товариства відбудуться при кінці листопада, а зголошення до участи в тих зборах приймає якийсь поляк, Францішек Борковський, при вул. Нової Рівні 24. Як відомо, це товариство зорганізоване польськими політичними колами для скріплювання угодовства і не має нічого спільного з працею та стремліннями українського політичного світа.

— **Смерть львівського летуна в катастрофі.** Польський літак, що вилетів з Парижа до Варшави, упав коло Гільгайму з висоти 800 метрів на землю і розбився. Причиною катастрофи була густа мрака, що в гористій околиці не дозволила летунам бачити верхів гір об які розбився літак і впав у провалля гір. У цій катастрофі згинуло двох старшин, родом зі Львова: сотник Ришард Воронецький і поручник Іван Барановський. Трупи найдено у великому ярі, де найдено й останки літака.

— **Землетрус у Румунії.** Дня 2. XI. ц. р. в Букарешті та в його околицях був сильний землетрус, що почався вранці в год. 9, а з перервами тривав аж до вечора. Підчас землетрусу було чути сильний підземний гук, наче від грому. В Букарешті потріскали стіни в декількох домах, а майже всі годинники спинились. Переляканї мешканці міста майже всі втікли з домів на вулиці. В Букарешті згинула підчас землетрусу тільки одна жінка, яка стояла під костелом і була вбита цеглою, що впала з даху. Декілька жінок, відчувши землетрус, зімліло зі страху і без памяти впало на вулицях.

— **Великий Чортків.** На останнім засіданні ради польських міністрів затверджено злуку двох підміських громад, Старого Чорткова і Вигнанки з містом Чортковом, так, що з тим днем утворено одну громаду Великий Чортків.

— **Ріжні вісти.** В Городку Ягайлонськім скінчила самовбивством своє життя 28-літня урядничка Софія Пайончківна, яка скочила під поїзд. — В Озерянах, пов. Борщів, згоріло 4 стирти збіжа власности Авґустина Шольца. — В селі Воробіївка, пов. Тернопіль, застрілився на цвинтарі Петро Гринишин. — В селі Хорпин, пов. Камінка Струм., Петро Гарасій, стріляючи до свого особистого ворога Миколи Караваць-кого, застрілив Павла Вільмана, який випадково стояв тоді біля парубка, до якого були спрямовані стріли. — В селі Незнанів у Радехівщині арештовано Івана Харкова, ватажка рабівницької ватаги, що довший час непокоїла населення Радехівщини та Камінеччини. — Вулькан Монт-Пеле знов проявив свою активність: протягом десяти мінут із цього вулькану підіймалась високо лявіна, що викидала камінюки ваги 3 тон. Французький уряд заборонив видати пашпорти паризьким комуністам, що хотіли виїхати до Москви на свято жовтневої революції. — Посвішний поїзд Галац-Букарешт наїхав на групу робітників, що працювали на залізничім шляху і спричинив смерть 6 осіб, а одного робітника тяжко поранив. — На стації Катятаїд у Еспанії в залізничій катастрофі згинуло дві особи, а 13 осіб було ранених.

— **Славний байкар.** В 1930 р. будуть Данці обходити 125-літні роковини уродження їх славного байкаря Ганса Крістіяна Андерсена. Обхід буде в місті Оденсе, де родився Андерсен, а також в столиці Данії, Копенгазі. Казки Андерсена перекладені на всі культурні мови, між ними й українську.

— **В Америці горять ліси.** На протязі минулого 1928 р. вигоріло в Америці 68.700 двадрагових миль ліса. Шкоду заподіяну всіми торічніми лісовими пожарами обраховують на вісімдесятьтри міліони долярів. На протязі цілого останнього тижня в місяці серпні ліси горіли на широчених просторах північного Айдаго і західної Монтани. Дощу там не впало ні каплі ще від початку липня і дерево та трава висохли як на підпал. До того взявся сильний вітер, який розніс пожежу з такою швидкістю, що пять тисяч осіб лісової сторожі не могли його зупинити і безрадно дожидали дощу. На щастя не було шкоди в людях. За останніх двацять літ вогонь випалив сімнацять міліонів акрів самих лише державних лісів. Яких десять відсотків усіх пожеж починається від удару грому; двацять відсотків спричиняють необачні курці недогорілими папіросами.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

„Вісти з Лугу“, письмо присвячене луговим і січовим справам, просвіті і науці. Рік IV. Ч. 9. Львів, вересень 1929.

„Нова Хата“, журнал для плекання домашньої культури. Рік V. Ч. 12. Львів, листопад 1929. Зміст: Софія Русова: Діточі малюнки; Ул. Кравченко: Цвіт осені; І. Ґурґула: Скрині; М. Омельченко: Психольоґія жінки; Г. Ф.: Килими в нашій хаті; К. Малицька: Софія Русова у Львові; К. Ганек: Ворожка; Модли; Ручні роботи; Ріжні вісти; д-р С. Парфанович: Гиґієна жінки; Лікарські поради; Приписи; Бібліоґрафія; Н. Ґарін (Михайлівський): Діточі літа Тьоми; Ілюстрації.

„Учительське Слово“, орґан „Взаїмної Помочі Українського Учительства“, Рік XVII. Ч. 12, Львів, 1. листопада 1929. Зміст: Книжка й письменність на село; Міліоновий маєток. Боротьба чеського вчительства за виховання дітей; Життя в оселі; Звіт з відділів; Бог високо, цар далеко; Оголошення відділів; Памятна таблиця; Що пишуть про шкільництво українські часописи.

„Жіноча Доля“, двотижневик для українського жіноцтва. Рік V. Ч. 21. Коломия, 1 листопада 1929 р.

„Nawozy sztuczne“, miesięcznik. Rok I. Nr. 2. Warszawa, październik 1929.

„Przegląd Społeczny“, miesięcznik poświęcony zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem. Rok III. Nr. 10. Październik 1929.

„Morze“, organ Ligi Morskiej i Rzecznej. Wrzesień-październik 1929 r. Zeszyt 9—10.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок, 5-го листопада год. 7·30 веч. „Артисти“, песа в 4. діях Уотерса та Гопкінса (премієра).

Середа, 6-го листопада год. 7·30 веч. „Це можеш розказувати своїй бабці“.

Четвер, 7. листоп., год. 7·30 веч. Артисти, песа в 4. діях Уотерса та Гопкінса.

Малий Міський Театр:

Вівторок, 5-го листопада год. 7·30 веч. „Процес Мері Деґен“.

Середа, 6-го листопада год. 7·30 веч „Процес Мері Деґен“.

Четвер, 7. лист. год. 7·30 веч. „Процес Мері Деґен“.

Театр ревії „Гонг“ — в салі кіна „Кольосей“:

Вівторок, 5. листопада: ревія „Їзда до Львова“. — Дві вистави: 1-ша в годині 7·30 веч., 2-га в год. 9·30 веч.

Кіна.

Апольо: Любов кн. Сергія.

Касіно: Чортиця з Тріполісу (Альф. Фріланд, Ліяна Гейд.)

Кольосей: Доброволець. Три комедії.

Лев: Під прапором кохання.

Марусенька: Залюблений небіщик. — Примхи княжни.

Оаза: Гра за жінку (Дольорес дель Ріо). Домашня війна.

Палас: Звукова фільма „Чотири чорти“ (Джанет Ґейнор).

Пан: Портієр готелю „Атлянтік“ (Янінґс).

Пасаж: Клюб „Чорної Руки“ (Уіліем Десмонд). Тиждень Пате і Ґомонта. Ам. комедія.

Стильове: Боротьба за золотий ріг (Марія Альбані).

Фатаморгана: Наполеон.

Химера: Новочасний Казанова.

Утіха: Полумя кохання (Вільма Банкі, Рон. Кольман).

Програма радіо.

Вівторок 5. XI. 1929.

Варшава (1411,7). 19·50 Трансмісії опери з Познани.

Краків (312,8) 19·10 Трансмісії з Варшави.

Познань (334,8). 13·05 Концерт грамофонових плит.

Катовиці (408,7). 12·05 Концерт з Варшави.

Вильно (385) 16·40 Пополуднева музика.

Гельсінґсфорс (221,4) 21·00 Орхестра мандолінистів.

Бреслав (253) 19·10 Оперетко́ва музика.

Лайпціґ (259) 16·30 Давня музика

Братислава (279) 21·00 Орхестровий концерт.

Талін (296) 19·00 Військовий концерт.

Брно (341,7) 16·30 Балалайкова орхестра.

Льондон (356,3) 19·45 Староанґлійська музика.

Штутґарт (360) 19·30 Концерт радіо-орхестри.

Гамбурґ (372). 16·15 Нова оперова музика.

Франкфурт (390). 20·15 Симфонічна музика.

Берн (403). 16·00 Орхестра з Курсалю.

Берлін (418). 18·30 Концерт солістів.

Стокгольм (436) 18·00 Кабаретова програма.

Рим (441) 17·30 Пополудневий концерт.

Лянгенберг (473) 13·05 Легка музика.

Прага (487). 16·30 Моцарт, Бах, Гайдн.

Міляно (501). 11·25 Музичні продукції.

Брюссель (509) 21·15 Концерт радіоорхестри

Відень (516,3). 20·05 Веселий музичний вечір.

Рига (525) 20·03 Лотишські композиції.

Мюнхен (533). 17·25 Російська музика.

Будапешт (550). 17·10 Сальонова орхестра.

Москва (825). 19·00 „Турандот“ опера.

Ковно (1935) 10·15 Вечірня музика.

Ленінград (1000). 19·00 Вечір Глинки.

Харків (1304). 9·00 Робітничий концерт.

Париж (1725) 21·35 „Сафо“ опера Массенета.

Середа 6. XI. 1929.

Варшава (1411,7) 20·30 Концерт солістів.

Краків (312,8) 16·15 Авдиція для дітей.

Познань (334,8). 17·45 Трансмісія з Варшави.

Катовиці (408,7) 20·30 Концерт: Монюшка.

Вильно (385) 19·05 Весела авдиція.

Гельсінґсфорс (221,4) 21·10 Легка музика.

Бреслав (253) 20·30 Вечірня програма.

Лайпціґ (259) 19·00 Марштіта вальси.

Братислава (279) 18·40 Музика для дяків.

Талін (296) 20·00 Оперова музика.

Брно (341,7) 22·15 Музика з каварні „Авіон“.

Льондон (356,3) 16·45 Концерт віолінчелістів.

Штутґарт (360) 16·00 Концерт з Франкфурту.

Гамбурґ (372) 20·00 Сонати.

Франкфурт (390) 16·00 Концерт.

Берн (403) 22·15 Орхестра з Курсалю.

Берлін (418) 16.20 Концерт капелі Зонтаґа.

Стокгольм (436) 21·16 Скрипкові твори.

Рим (441). 13·15 Радіоквінтет.

Лянгенберг (473) 17·30 Камеральний концерт.

Прага (487) 20·00 Концерт у салі Сметани

Міляно (501). 12·50 Легка музика.

Брюссель (509) 21·15 Концерт радіоорхестри.

Відень (516,3). 16·05 Пополудневий концерт

Рига (525) 20·00 Популярний концерт.

Мюнхен (533) 20·30 Фортепянові твори.

Будапешт (550) 17·10 Легкий концерт.

Москва (825) 15·30 Симфонічний концерт.

Ковно (1935) 19·25 Вечірня програма.

Ленінград (1000) 17·00 Засідання Ради Народніх Комісарів.

Харків (1304) 17·00 Трансмісії з Москви.

Париж (1725). 21·35 Концерт.

Присилайте передплату!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Поминальне Богослуження за упокій бл. п. Григорія Чеховського, бувш. старшини У. Г. А. відправиться в дволітню річницю смерти дня 6. листопада 1929 р. о год. 8. рано в Преображенській церкві у Львові, на яке запрошує всіх знакомих вдова **Евгенія.** 820 1—1

До відома шахістів. Повідомляється членів Т-ва українських шахістів „Шаховий Коник“ у Львові, що домівка Т-ва, яка була досі при вул. Підвали ч. 9. в Союзі Українських Купців, перенесена до льокалю Т-ва „Зоря“ при вул. Вірменській ч. 25. — Розгривки будуть відбуватися щоденно, крім середи і неділі, від год. 19. У звязи з наміченим в короткому часі турніром за мистецтво українського Львова, просимо до численної участи. Новим членам раді. Інформації та вписи полагоджуватиме щоденно від год. 19. секретар Клюбу. — **Виділ.**

Загальні Збори Музичного Інститута ім Лисенка в Перемишлі відбудуться в четвер дня 7. XI. ц. р. в домівці Муз. Інститута о год. 7. вечером 825 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 618 14

ВДОВЕЦЬ 37 літ, державний урядник VIII. ст., пристійний і богатий, ожениться зі старшою, господарною, пристійною, небідною панною або бездітною вдовичкою не старшою над 30 літ. — Зголошення з фотоґрафією слати до Адміністрації „Діла“ під „Моє щастя 37“. За дискрецію і зворот знимки ручиться словом чести 813 2—2

ГОДИННИКИ „Zenith“, „Longines“ також біжутерію власного виробу, поручає: Домбровський - Розважевський, Львів, (Готель Жоржа). — Догідні умови. 619 7—?

Д-р МИКОЛА БИХ, адвокат в Копичинцях пошукує рутинованого конципієнта. Посада сейчас до обняття. 814 2—3

ФУТРА оказійно продає і приймає до комісової продажі „Універсум“. Комісова складниця Львів, Пасаж Міколяша. 785 4—20

ПАННА пошукує посади до дітей з шиттям, або до помочі в господарстві. — Відомість в Адміністрації „Діла“ під „Праця“. 817 1—1

КРАВЧИНЯ пошукує роботи по домах, на провінцію виїде також. — Ласкаві зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Шиття“. 818 1—1

ПРИЙМУ помічника торговельного з укінченою торговельною школою. — Ломага, вул. Сенкевича ч. 9. Склад машин бюрових. 823 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р Евген Дурделло

бувш. лікар заграничних клінік, специаліст скірних, венеричних і сексуальних хоріб **та лікарської косметики**

ординує від 8—10½, 14—18. в неділі і свята від 10—11.

Найновіші методи лікування. Гірське сонце. Ватофор. Діятермія. Кріотерапія. Дві сепаратні почекальні.

ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.

826 **Телефон 65—87.** 1—?

Специаліст недуг легенів, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

438 **Пересвітлення Рентґеном.** 48—?

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.

Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Полекші в сплатах. Тел. 65—73.

Подяка.

За вислів співчуття і уділ в похороні нашого дорогого сина бл. п. Д-ра Я. Телішевського а іменно Вс. Духовенству, товаришам лікарям, товаришам шкільним, товаришам з війни, хорови і знакомим складаємо сердечну подяку.

822 1—1 **Рідня.**

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Т-ва Українських Студ. Політехн. „ОСНОВА“ у Львові

відбудуться дня 17. падолиста 1929 р. о год. 9. рано в X. салі Політехніки

зі слідуючим порядком нарад:

1) Отворення Загальних Зборів. 2) Відчитання протоколу із послідних Загальних Зборів. 3) Звіт Виділу і Комісій. 4) Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії уступаючому Виділові. 5) Вибір нового Виділу і Комісій. 6) Внески і інтерпеляції. — В разі браку приписаної статутом Т-ва скількости членів, Загальні Збори відбудуться о годину пізніще, без огляду на скількість присутних членів.

За Виділ Т-ва:

Рак Богдан в. р. ур. голова. 824 1—1 **Михальчишин Богдан** секретар.

Подяка.

Невмолима смерть забрала нам несподівано найдорожу Мамцю й Бабусю, бл. п. Михайлину з Миколаєвичів Скулкову. У тяжкому горю зазнали ми богато спочуття, помочі, розради й потіхи від наших знакомих особисто й письменно. Почуваємося до обовязку бодай цею дорогою зложити їм усім щиру подяку, в першій мірі Вп. Д-рові Мацейовичеві, лікареві зі Сокаля, що безкорисно приїздив кілька разів на село, щоби ратувати покійну, а також Д-рові Саламанчукові, котрий подав першу поміч. Дякуємо Впр. о. Логінському за уділення Св. Тайн, Вп. Панству Біленьким і Їх доням, що днями і ночами сиділи коло хорої і не опустили нас до самого кінця. Впр. о. Сапрунові за провід у похоронах і надгробне слово, Впр. о. Давидовичеві за прощальні слова при виносі з хати і Впр. о. Булі за слово в церкві і всім іншим Впр. Отцям за участь в похоронах і за відправлення Служб Божих за душу помершої. Щиро дякуємо Вп. Паням Яцун, Пшепюрській, Заньковій і Стешишиновій, що не жаліли труду і щиро занялися похоронами і всім Вп. Паням, котрі прибули навіть і здалека, щоби віддати останню прислугу Покійній. Дякуємо Дякови Александрові Гнатюкові і угринівському хорові, котрий прегарним співом причинився до звеличання цього сумного обряду, Братству св. Николая, Братству Серця Христового, а особлива дякуємо Кружкові Союза Українок за прегарний вінок, котрий зложили на могилі свому членові і всім мешканцям Угринова, котрі, хоч був робучий день численно прийшли, щоби відпровадити свою старшу Їмость на місце вічного відпочинку.

Всім хай Всевишній винагородить!

821 1—1 **Брат, діти й внуки.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.